

Alte Drucke

**GILB. GENEBRARDI || THEOLOGI PARISIENSIS || DIVINARVM
HEBRAICARVMQVE || LITERARVM PROFESSORIS REGII ||
Chronographiæ Libri quatuor. || PRIORES DVO ...**

Génébrard, Gilbert

Parisiis, 1600

DOCTISSIMO ET NOBILISSIMO D. IACOBO BILLIO PRVNAEO, S. MICHAELIS IN
EREMO COENOBIARCHAE G. GENEBRARDVS Theologus Parisiensis,
diuinarum Hebraicarumque literarum professor Regius.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150529

DOCTISSIMO ET NOBILISSI-

MO D. IACOBO BILLIO PRVNÆO, S. MICHAELIS IN EREMO COENOBIArchæ G. GENEBRARDVS

Theologus Parisiensis, diuinarum Hebraicarumque

literarum professor Reginus.

QUONIAM te Hebraica nostra literatura delectat, ac varia rerum sacrarum historia afficeris, Prunee doctissime, accipe hunc libellum, mole quidem perexiguum, at argumento amplissimum. Res enim quatuor fere millium annorum maximas perstringit, quas antea Rabbiorum nemo satis apto distinctoque ordine explicauerat. Occurreret fortasse aliquid controuersum minusque certo & probate constitutum, ut fieri non potest, quin in tanta temporis longinquitate multi nodi, ut in senili corpore, non enascantur: verum id obiter indicauimus, in nostra saltim Chronographia, quam simul locupletissimam, & iam nouem annis meditatam emisimus. Operis huius fructum exaggerando, pluribus commemorare nolo: ne simul meam operam & studium predicare videar. Hoc unum dicam, tanti ab Hebraeorum doctoribus & magistris fieri, ut sine eo caeca & incognita suorum scriptorum vestigia non dubitent confiteri. Quod me ad ipsius interpretationem non tam auidè adduxit, quam ut me olim fide discipulis nostris data plenè liberarè. Memini me anno ab hinc quinto me voti reu constituisse, dum Seder Olam Zuta, i. breuius Chronicon, Latine ex Hebraico proferrem, ut maius exemplum, nempe Seder Olam Rabbà, è quo illud erat excerptum, si quidem alicunde nanciscerer, etiam verterem: ut quod uno duntaxat fuerat indicatum, copiosius altero explanatum consequeremur. Si auctoris nomen expectas, liber est anonymus, nec satis teneo, cuiam certò attribui debeat. Sæculum mihi videtur liquidius. Quamquam ne id quidem satis, quoniam obiter duntaxat citatur à Rabbis quadringentorum annorum: ut Selomone Iarhi, Abben Ezra, Kimhi. Qui ex eo descripsit Zuta, circa annum 1125, in Hispania vigeat, ut & R. Abraham Leuita cabbalæ historicæ & aliorum librorum auctor, quando Alphonsus septimus, qui se imperatorem Hispaniarum appellauit, Heroicis virtutibus clarebat, Saracenis Cordubam eripiebat, & sæpius de illis triumphabat, ut proinde ab hoc posteriore Rex regum cognominetur. An verò idem sit utriusque Seder, breuioris scilicet & copiosioris artifex: non facile affirmauerim. Hoc mihi probabile videtur, utrumque, si modo duo fuerunt, eadem extitisse ætate, vel certè alterum alterius ætatem proximè attigisse. Quicquid sit, methodus est recens, nec excedit, opinor, annum Domini millesimum, sententia autem vetus. Nihil enim hic pronuntiatur, quod non vel scripturæ auctoritate constet, vel veterum doctorum, præsertim Talmudicorum traditione & testimonio sustentetur. Vtrique Chronico Epitomen Cabbalæ historicæ & duo capita de Messia,

quae extrema sunt pergrandis illius operis. R. Mosi Maïemonis filij, quod **התורה
משנה** inscribitur, aliâque eiusmodi simul edere operis pretium censui, ut qualem
 Christi historiam futuram putent Iudaei, cuiusmodi Christum expectent, quid de
 ipso sapiant, quid impediât, ne nostrum unicum atque adeo verum amplectantur,
 iudicari sane possit atque intelligi, quid nobiscum habeant commune, quid proprium
 & per quam partem irrumpendum sit in ipsorum arces & propugnacula, ut celerius
 fidei imperio subiiciantur. Quod non valde videtur operosum, modò Deus men-
 tium illustrator irasci istis desinat, qui propter Patres sunt charissimi, sinat attendere
 ad simplicem Prophetarum contextum: quando, uti scis omnes scripturas, quas de
 Messia Christiani interpretamur, non solum recipiunt, verum etiam de eodem in-
 terpretantur. Tota autem controuersia in eo versatur, Hicne sit Christus iuxta
 illas scripturas, quas utrique cõmuniter ad Messiam referimus, quem nos iam merito
 recepimus & Mariae natum profiteamur, an iste Tardigradus, quem isti, sed frustra,
 praestolantur. Quocirca tota quaestio a Thesi relabitur ad Hypothesim, nec enim
 audiendi sunt, qui opinantur Iudaeos ita malè animatos erga omnem Christianae
 pietatis sensum, ut quo longius à nobis recedant, Psalmorum & Prophetarum
 oracula, de alio quouis potius, quàm de Messia exponant. Nam, ut de pauculis
 quibusdam locis id concedendum videatur, tamen uniuersè affirmari potest, nullum
 prope Psalmum, nullum Prophetarum praedictum ad Christi Saluatoris nostri per-
 sonam, nostra sententia & interpretatione pertinere, quin Glossularij illorum ordi-
 narij, qui passim versantur in manibus, ac ubique veneunt, ne ad libros lucifugas,
 multorum ritu, videar confugere, consimiliter id fateantur & clament. Veritas
 videlicet è corruptis, atque adeo coniuratis & inuitis cordibus erumpit. Quod
 quidem hoc libro ex Elia Leuita, qui alioqui hæc agens, nihil minus quam nobis
 gratificari cogitabat, diligenter obseruatum reperies. Nam etiam hunc locum meo
 opusculo dignum putavi, qui & Hebraicè & Latine proferretur, nedum ista profi-
 temur & miramur sanam intelligentiam sic potuisse conservari apud nostrae sanctae
 religionis hostes, erubescamus sine lege loqui. Clarum est caput quinquagesimum
 tertium Esaie, quo pacto Christum sonet, & tam graphice eius perpeffionem depin-
 gat, ut Iudaeos ipsos cecitate cùm mirabili tum miserabili esse percussos planè
 euincat, qui in tam fulgenti verbi prophetici splendore, nondum Dominum ipsum
 cernāt. Eoque magis, quòd ista Chaldaeus Paraphrastes, quē primatū tenere inter
 omnes suos interpretes fatentur, de ipso nominatim explicat, & R. David Kimhi
 (quantus, Deus immortalis, nostri Jesu hostis?) ad extremum illius capitis, quod
 ceterò qui enarrauerat de toto populo Domini, affert Chaldaei Paraphraستis in-
 telligentiam & suo veluti calculo concludit ac approbat. Atqui hoc oraculorum
 omnium maxime videbatur à male erga nostrum Iesum affectis labefactandum &
 more Geneuensium (tam illi sunt gloriae Christi amantes) ad Cyrtum detorquendum,
 vel quemlibet alium, modò non Iesum Mariae filium vlla ratione insinuaret. Sed
 de iis alias. Si quid interim fructus inde res Christiana cõsequitur, id tibi, secundum
 Deum, acceptum ferat, cui nos qualemcunque hanc interpretationem in praesens de-
 dicamus. Vale & Deum habe propitium, pridie D. Ioannis Baptistae 1579.